

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 476/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť T. P., T., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 49/2009 z 24. novembra 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 5/2010 z 28. apríla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. P. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 9. júla 2010 doručené podanie T. P., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorým sa domáhal vyslovenia, že jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základné právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) boli porušené uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 49/2009 z 24. novembra 2009, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 5/2010 z 28. apríla 2010.

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 34/2008 z 27. januára 2009 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že *«... po tom, čo v presne nezistený čas kúpil od doposiaľ nezistenej osoby psychotropnú látku - metamfetamín, túto neoprávnene prechovával do 19.05 hod., dňa 26. októbra 2007 v pivničných priestoroch, patriacich k bytu č. ..., nachádzajúcim sa v bytovom dome na ul. ... v T., v mikroténovom vrecku s obsahom 46,45 g metamfetamínu s koncentráciou účinnej látky 72,9 percent hmotnostných, z ktorého bolo možné pripraviť najmenej 847 obvyklých jednorazových dávok, v zatavenej injekčnej striekačke s obsahom 1154 mg metamfetamínu s koncentráciou účinnej látky 73,3 percent hmotnostných, z ktorého bolo možné pripraviť najmenej 21 obvyklých jednorazových dávok a ktorú dňa 26. októbra 2007 v čase o 19.05 hod. v predmetnej pivnici predal osobe menom M. K., pričom metamfetamín je zaradený podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do druhej skupiny psychotropných látok a hodnota vyššie uvedeného na „čiernom,, trhu bola vo výške 260 400 Sk.»*

Za to bol sťažovateľ odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní desať rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Sťažovateľ podal proti tomuto rozsudku odvolanie o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 To 49/2009 z 24. novembra 2009 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré však bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 5/2010 z 28. apríla 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) odmietnuté.

3. Podstata námietok sťažovateľa sa týka nezákonnosti domovej prehliadky, ktorá bola u neho vykonaná 26. októbra 2007. Sťažovateľ považuje domovú prehliadku za nezákonnú jednak z dôvodu, že nebola realizovaná bez meškania od vydania príkazu (11. októbra 2007) na jej vykonanie, zároveň príkaz na domovú prehliadku, ktorý bol vydaný 11. októbra 2007 považuje za nepreskúmateľný, pretože nebol náležite odôvodnený, a preto ho považuje za rozhodnutie prezentujúce ľubovôľu. Sťažovateľ tiež poukázal na tú skutočnosť, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 27. januára 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ako aj uznesenia krajského súdu podľa neho vyplýva, že pri posudzovaní spáchaného skutku súdy vychádzali z § 135 ods. 2 Trestného zákona, ktorého aplikácia v jeho prípade je zjavne vylúčená. Podľa sťažovateľa krajský súd a najvyšší súd porušili jeho základné právo podľa čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy garantujúce nedotknuteľnosť obydlia, a to v súvislosti s posudzovaním zákonnosti vykonanej domovej prehliadky. Krajský súd a najvyšší súd zároveň porušili jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že sa jeho obhajobnou argumentáciou v trestnom konaní právne relevantným spôsobom nevysporiadali.

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Konaním Krajského súdu v Trnave, v trestnej veci sťažovateľa, v súvislosti s uznesením tohto súdu č. k. 5To 49/2009 zo dňa 24.11.2009 v spojení s konaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v súvislosti s uznesením č. k. 6Tdo 5/2010 zo dňa 28.4.2010,

došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ďalej došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na domovú slobodu podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Tdo 5/2010 zo dňa 28.4.2010 a uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 5To 49/2009 zo dňa 24.11.2009 sa zrušujú a Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje, aby vo veci znova konal a rozhodol.“

Sťažovateľ zároveň požiadal o náhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pod ústavnosťou v najužšom zmysle treba rozumieť dodržiavanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci, ale aj právnickými osobami a fyzickými osobami. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov vrátane Trestného zákona a Trestného poriadku. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov (vrátane Trestného zákona a Trestného poriadku) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Z týchto hľadísk potom ústavný súd posudzoval rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté sťažovateľovo dovolanie proti uzneseniu krajského súdu, a uznesenie krajského súdu, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu.

8. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods.1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podstata námietok sťažovateľa, ktoré majú preukázať porušenie jeho práv, spočíva v tom, že

- domová prehliadka nebola vykonaná bez meškania a že príkaz na jej vykonanie je nepreskúmateľný, pretože nebol náležite odôvodnený,
- z odôvodnenia rozsudku okresného súdu (ktorý však sťažnosťou nebol napadnutý), ako aj uznesenia krajského súdu vyplýva, že pri posudzovaní spáchaného skutku súdy vychádzali z § 135 ods. 2 Trestného zákona, ktorého aplikácia je v danom prípade zjavne vylúčená,
- súdy sa právne relevantným spôsobom nevysporiadali s jeho obhajobnou argumentáciou.

9. Ústavný súd sa prvotne zaoberal otázkou, či odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu a najvyššieho súdu sú zlučiteľné s ústavnými limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Odôvodnenie uznesenia krajského súdu stručne, jasne a zrozumiteľne objasňuje, na základe akých dokazovaním preukázaných skutočností dospel krajský súd k záveru, že odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu nebolo dôvodné. Z odôvodnenia zároveň vyplýva, že krajský súd ako súd odvolací preskúmal aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu okresného súdu, teda vrátane vykonanej domovej prehliadky. Skutočnosť, že krajský súd výslovne a podrobne neodôvodnil, prečo považoval postup v trestnom konaní, ktorého súčasťou bola aj domová prehliadka, za správny a zákonný, nespôsobuje ústavnú neudržateľnosť uznesenia krajského súdu, ktorá by si vyžadovala korekciu zo strany ústavného súdu. Navyše, podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu právo sťažovateľa na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, avšak odôvodnenie rozhodnutia neznamena, že na každý argument

sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (II. ÚS 44/03, II. ÚS 78/05).

Najvyšší súd sa v odôvodnení uznesenia podrobne zaoberal každým z dôvodov podaného dovolania, ktoré sťažovateľ podal z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd starostlivo prihliadol na argumentáciu sťažovateľa a odôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu ku všetkým sťažovateľom uplatneným dôvodom dovolania. Namietanú nezákonnosť vykonanej domovej prehliadky sťažovateľ uplatnil ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Najvyšší súd dostatočne a právne korektne odôvodnil, prečo v prípade sťažovateľa nebolo možné hovoriť o nezákonnosti domovej prehliadky, a preto nemohol byť ani naplnený tento uplatnený dôvod dovolania.

Najvyšší súd sa zaoberal aj ďalším dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona. Sťažovateľ vytýkal krajskému súdu nesprávnu aplikáciu § 135 ods. 2 Trestného zákona, ktorej sa dopustil krajský súd v odôvodnení uznesenia z 24. novembra 2009. V odôvodnení predmetného uznesenia totiž krajský súd ku kvalifikovanej skutkovej podstate k ods. 2 písm. e) Trestného zákona [§ 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona] použil nesprávne ustanovenie § 135 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sa však vzťahuje iba na prechovávanie omamných látok pre vlastnú potrebu (§ 171 Trestného zákona), kde množstvo prechovávanej omamnej látky zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky. Najvyšší súd poukázal na rozsudok okresného súdu, ktorý v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že sťažovateľ u seba prechovával omamnú látku metamfetamín v množstve najmenej 847 obvyklých jednorazových dávok, ktorých hodnota predstavovala najmenej 260 400 Sk. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ naplnil znak podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona, a tým aj kvalifikovanú skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného

zákona. Najvyšší súd preto konštatoval, že krajský súd skutočne v odôvodnení uznesenia pochybil, no správne vyhodnotil, že uvedené pochybenie krajského súdu nemalo vplyv na zhoršenie postavenia sťažovateľa, pretože krajský súd nemenil rozhodnutie okresného súdu.

Najvyšší súd dal sťažovateľovi v napadnutom uznesení podrobnú odpoveď na to, prečo nebol splnený ani jeden z dôvodov dovolania, ktoré sťažovateľ uplatnil, pričom poukázal aj na prípady, kedy by tieto dôvody dovolania naplnené boli. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu nevykazuje všeobecný charakter, naopak, najvyšší súd pozorne reagoval na konkrétne dovolacie námietky sťažovateľa a jeho závery sú logickým a ústavne konformným výkladom relevantnej právnej úpravy. Najvyšší súd konštatoval, že vzhľadom na absenciu dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

10. Podľa ústavného súdu nemožno uznesenie najvyššieho súdu v žiadnom prípade považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto niet príčinnej súvislosti medzi týmto uznesením, prípadne konaním najvyššieho súdu a tvrdým porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Uznesenie krajského súdu sa stručne, no výstižne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadalo s odvolacou argumentáciou sťažovateľa. Pochybenie, ktorého sa krajský súd dopustil v odôvodnení uznesenia tým, že použil nesprávne § 135 ods. 2 Trestného zákona namiesto § 125 ods. 1 Trestného zákona, bolo po podaní dovolania najvyšším súdom konštatované a správne posúdené.

11. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal aj vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy. Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. Podľa čl. 21 ods. 2 ústavy domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že domová prehliadka nebola vykonaná bez meškania a že príkaz na jej vykonanie je nepreskúmateľný, pretože nebol náležite odôvodnený. Túto námietku uplatnil sťažovateľ tiež v podanom odvolaní a následne v dovolaní. Krajský súd preto pri rozhodovaní o odvolaní a následne najvyšší súd preskúmali zákonnosť vykonanej domovej prehliadky. Vykonaná domová prehliadka bola vyhodnotená ako zákonná, pričom najmä najvyšší súd v uznesení svoje stanovisko k tejto námietke podrobne objasnil. Ústavný súd preto nemá dôvod pochybovať o tomto závere najvyššieho súdu v súvislosti s vykonanou domovou prehliadkou.

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je v celom rozsahu zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

13. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, a to návrhu na zrušenie uznesenia najvyššieho súdu a uznesenia krajského súdu a vrátení veci na nové konanie, ako aj o náhrade trov konania, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010